

Трач Ольга

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., проф., професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Желюк Т.Л.)

ПІДГОТОВКА КЕРІВНИХ КАДРІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Ефективність управління в системі охорони здоров'я країни в цілому та у вищій медичній освіті зокрема зумовлюється результатами здійснення державою та суспільством комплексу організаційних, правових, фінансово-економічних та інших заходів. Важливу роль при цьому відіграє компетентність та професіоналізм керівних кадрів сфери вищої медичної школи.

Зміни в управлінні сферою охорони здоров'я повинні бути вихідним компонентом усіх інших змін у системі охорони здоров'я, з тим щоб забезпечити її соціальне призначення щодо задоволення потреб населення – як у першочергово необхідному отриманні кваліфікованої медичної допомоги, так і в об'єктивній і базовій умові – якій медичній освіті.

В Україні, як і в більшості сучасних країн світу, зростає потреба у кваліфікованих спеціалістах із високим рівнем освіти та фахових знань. Розвиток системи вищої медичної освіти як компонента загальнонаціональної системи освіти в країні має свої особливості й потребує разом із підготовкою нового покоління медичних працівників підготовки висококваліфікованих управлінців у сфері охорони здоров'я та вищої медичної освіти, зокрема керівників вищих медичних навчальних закладів.

Модернізація системи вищої медичної освіти знаходиться у прямій залежності від реформування галузі охорони здоров'я, що є питанням як економічного, так і політичного характеру. Таке реформування може бути здійснено завдяки комплексу державних перетворень, серед яких ключовими є зміни в системі управління, удосконалення нормативно-правової бази, забезпечення належного фінансування системи охорони здоров'я і вищої медичної освіти та вирішення питань соціально-економічного характеру.

Одним із головних напрямів діяльності держави є охорона здоров'я, і відповідно пріоритетною є діяльність із забезпечення належного рівня вищої медичної освіти в країні.

Модернізація та реформування системи вищої медичної освіти відбуваються відповідно до реформування галузі охорони здоров'я та освіти в країні. Тому, як зазначено в Національній стратегії розвитку освіти в Україні на

2012–2021 рр., система освіти в Україні, зокрема і вища медична освіта, потребує модернізації управління. Управління освітою має здійснюватися на засадах інноваційних стратегій відповідно до принципів: сталого розвитку, створення сучасних систем освітніх проєктів та моніторингу; розвитку моделі державно-громадського управління, посилення ролі та взаємодії усіх суб'єктів освітньої політики, у якій особистість, суспільство й держава стають рівноправними суб'єктами і партнерами.

Отже, модернізація системи освіти, у даному разі вищої медичної освіти, безпосередньо пов'язано зі створенням ефективної системи її управління, зокрема управління вищими медичними навчальними закладами. Специфіка управління ними полягає в тому, що вищі медичні навчальні заклади підпорядковано МОЗ України, але у своїй діяльності вони керуються як наказами і постановами МОЗ України, так наказами і постановами Міністерства освіти і науки (МОН) України.

Діяльність зі створення умов для функціонування та розвитку вищої медичної освіти в Україні з огляду на державний статус ВМНЗ, значущість питання підготовки управлінців та фахівців сфери охорони здоров'я для суспільства в цілому, необхідність забезпечення відповідності змісту і форм медичної освіти до найкращих світових моделей традиційно реалізується як комплекс зусиль органів державної влади, вчених і професійних кіл, спеціалізованих міжнародних організацій.

Разом з тим наявність багатьох проблем освітньої галузі вітчизняної медицини доводить, що рівень ефективності управління вищою медичною освітою та вищих медичних навчальних закладів незадовільний і не дає змоги виконати на належному рівні ті завдання, які поставлено в зазначеній Концепції. За цих умов цілком логічне питання про чинники забезпечення високого рівня ефективності управління вищою медичною освітою, зокрема такою його складовою, як державне управління, шляхом підвищення рівня професіоналізації керівних кадрів вищих медичних навчальних закладів.

Керівників системи охорони здоров'я в Україні готують лише на рівні післядипломної освіти. Форми такої підготовки (тематичне вдосконалення, передатестаційні цикли, курси спеціалізації, магістратура з державного управління охороною здоров'я) не є обов'язковими для керівників медичних навчальних закладів, органів управління охороною здоров'я та лікувально-профілактичних закладів. Відбір для професійної підготовки вказаних фахівців не завжди обґрунтований та орієнтується на формальну потребу в підвищенні кваліфікації.

Професійна підготовка керівних кадрів вищих медичних навчальних закладів в умовах магістратури і програм підвищення кваліфікації є об'єктивним процесом підготовки нового покоління керівників вищих

медичних навчальних закладів до забезпечення якості вищої медичної освіти. Важливим є узагальнення досвіду з підготовки управлінців галузі за магістерськими програмами за спеціальностями з управління в галузі охорони здоров'я. Це дасть змогу істотно вдосконалити наявну систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців галузі охорони здоров'я, зокрема й керівників вищих медичних навчальних закладів, які б відповідали потребам суспільства та необхідності перебудови галузі охорони здоров'я в Україні.

Отже, стає очевидною потреба в підготовці професійних управлінців вищих медичних навчальних закладів, включаючи їхню професійну підготовку, підвищення кваліфікації, просування по службі тощо, та вдосконаленні механізмів державного управління забезпеченням керівними кадрами системи охорони здоров'я.

Використані джерела

1. Білинська М. М. Державне управління галузевою стандартизацією в умовах реформування вищої медичної освіти в Україні : автореф. дис. ... д-ра держ. упр.: спец. 25.00.02 "Механізми державного управління" / М. М. Білинська. – К., 2004. – 32 с.
2. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генеза і перспективи розвитку: [кол. моногр.] / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш, передмова Т. Д. Бахтеєвої ; за заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. – 424 с.
3. Кармишев Д. В. Механізми формування системи професійної підготовки керівних кадрів галузі охорони здоров'я в Україні / Д. В. Кармишев, Н. М. Федак // Теорія та практика державного управління. – 2011. – № 3 (34). – С. 1–8.
4. Курило Т. М. Державне управління підготовкою керівників для охорони здоров'я України в умовах європейської інтеграції : автореф. дис. ... канд. держ. упр. : спец. 25.00.02 "Механізми державного управління" / Т. М. Курило. – К., 2006. – 16 с.

Ульбер Марія

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Попович Т.М.)

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗМІСТОМ РОБІТ В МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ

Соціально-економічні, культурні, політичні зміни, які виникають у суспільстві, здійснюють вплив на діяльність організацій. Тому, скоординований, чітко визначений зміст робіт є визначальним для становлення, розвитку та стабільної, ефективної роботи організацій. Організація роботи неможлива без управління змістом робіт, яке пронизує безпосередньо як саме управління, так і всі сфери життєдіяльності організації. При цьому, важливо визначити стратегію організаційної та управлінської роботи організації.